

Landgoedwandeling Windesheim

Auteur: Marycke Naber

Ruine Windesheim, grasdijk IJssel, natuureservaat Tichelgaten

Een prachtige wandeling over landgoed Windesheim, met de overblijfselen van de in 1944 gebombardeerde havezate, over de grasdijk langs de IJssel en langs de plassen van natuureservaat Tichelgaten, ontstaan door het winnen van klei voor de voormalige steenfabriek van Windesheim. In het dorp Windesheim staat een kerk uit ca. 1565, oorspronkelijk de bierbrouwerij van klooster Windesheim. Dit is een van de twaalf rondwandelingen die zijn gepubliceerd in 'De mooiste landgoedwandelingen in Salland' van Uitgeverij Gegarandeerd Onregelmatig.

Routebeschrijving

Start: Bushalte Windesheim Brug. Afstand 10 km, rondje vanaf de parkeerplaats bij landgoed Windesheim 8 km NB Raadpleeg de openingstijden van de horeca en de dienstregeling van de bus.

- Loop vanaf bushalte Brug (komend vanaf Zwolle) over het tegelpad, steek links van de brug de weg over, loop RD over de klinkerweg en ga voor de kerk LA.

Het dorp Windesheim behoorde tot 1967 tot de gemeente Zwollerkerispel, sindsdien bij de gemeente Zwolle. Het ligt evenals het gelijknamige landgoed op een rivierduin van de IJssel. Dit is tijdens de laatste IJstijd ontstaan. Archeologische vondsten wijzen op bewoning tussen 2000 en 1000 voor Christus.

De NH kerk is rond 1565 gebouwd als bierbrouwerij van het voormalige klooster Windesheim (1387-ca.1600). In de 17e eeuw werd de brouwerij tot kerkzaal voor de gereformeerde gemeente omgebouwd. Bij de ingang van de kerk liggen de restanten van de grafsteen van Dirc van Herxen (1381-1457). Zoals het informatiebord vermeldt, was hij een van de voormannen van de Moderne Devotie en rector van het Zwolse Fraterhuis.

- Loop langs de kerk en RD over het klinkerpad langs de boerderij die aan de kerk is vastgebouwd. Ga na de haakse bocht naar links RA.

- Ga aan het eind van het klinkerpad (aan de rechterkant zorgboerderij Hof van Windesheim met koffieschenkerij) LA over de klinkerweg.

- Loop RD (Dorpsstraat) en blijf RD lopen over de Veldweg. Nr. 11 aan de linkerkant is een voormalige kloosterboerderij.

1. Ga het 1e grasachtige karrenspoor RA, voor de boerderij langs, daarna RA over de halfverharde weg, aan het eind LA.

- Na het spoor ga je RA over de houten brug (honden aan de lijn!!), dan het 1e pad LA. Aan de linkerkant zie je de ruïne van Huis Windesheim.

Het huis uit het begin van de 17e eeuw is eind 1944 gebombardeerd vanwege de Duitse legerstaf die er zijn intrek had genomen. Wat de Engelsen niet wisten was dat deze drie dagen tevoren was vertrokken. Slechts de bakstenen kelder verdieping van het huis resteert.

Landgoed Windesheim meet ongeveer 570 hectare, waarvan zo'n 470 hectare landbouwgebied. Het laat 18e-eeuwse park is aangelegd in de Engelse landschapstijl, met kronkelpaden en waterpartijen, op advies van Jacob Otten Husly. Hij was stucdecorateur en architect in de neoclassicistische stijl. Dit is voor zover bekend het enige park dat hij heeft ontworpen. Elders op het landgoed bevinden zich nog vijf boerderijen en twaalf woningen.

- Na een trappartij ga je aan het eind van het pad RA, een halfverharde weg, dan het 1e pad LA, langs oude beuken.

2. Houd na een bruggetje links aan over twee vlonders. Aan het eind van het weiland ga je RD over het karrenspoor, aan het eind daarvan RA, een asfaltweg.

- Bij nr. 20 is een koffie - en theetuin, geopend als het bord buiten staat. Ga de 1e weg schuin LA, Fabrieksweg.

- Ga bovenaan scherp LA langs het metalen hek over de grasdijk. Na ruim 1 km passeer je waterschapbordje 53-36.0. Ga daarna net na de bocht naar links (bij wandelpijlen) RA de dijk af.

3. Het smalle pad leidt naar observatiehut De Visarend met uitzicht over De Waarden, in bezit van Staatsbosbeheer. Loop terug, RA onderlangs de dijk en door het klaphek naar de parkeerplaats.

Rechts zie je de overblijfselen van de voormalige steenfabriek. Deze wordt voor het eerst vermeld in 1853 en is in 1982 failliet gegaan.

- Steek na de parkeerplaats de asfaltweg schuin RA over, passeer het metalen hek via een overstapje en loop RD over de grasdijk.

- Loop na de bocht naar links bij de boerderij langs het metalen hek en RD over de dijk. Kijk uit! Als er koeien in de wei staan kan er schrikdraad over het pad gespannen zijn.

- Ga aan het eind van de grasdijk schuin LA over de asfaltweg naar beneden, aan het eind van de weg LA.

Als je naar rustpunt Herxen 18a wilt, ga je hier RA en de 1e weg RA. Bij Herxen stond havezate Herxen, voorheen Brandehofstat geheten. In het jaar 1400 was het in bezit van de familie Van Essen. In 1504 erfde Berend van Hackfort het huis van zijn moeder Margriet van Essen. In 1602 kwam het door vererving in bezit van de familie Van Westerholt, in 1641 werd het verkocht aan Zweder van Haersholte tot Haerst. Het is na 1808 afgebroken.

4. Negeer na ca. 500 m de eigen weg naar de huisnrs. 95 en 97, ga even later LA door de voetgangerssluis.

Je loopt door natuurreservaat Tichelgaten, eveneens in bezit van Staatsbosbeheer, ontstaan door het winnen van klei voor de voormalige steenfabriek van Windesheim. Tichel is het Oudnederlandse woord voor tegel of baksteen, afgeleid van het Latijnse tegula (dakpan).

- Loop aan het eind van het pad RD over het karrenspoor, ga na ca. 250 m (bij wandelpijlen) RA door een voetgangerssluis.
 - Na ruim 100 m bevindt zich observatiehut De IJsvogel aan je rechterhand. Ga aan het eind van het pad RA.
 - Waar de weg een haakse bocht naar links maakt loop je RD over het bospad (Landgoed Windesheim).
5. Ga aan het eind RA tot de picknicktafel met informatiepaneel over de Tichelgaten. Hier heb je een mooi zicht op een van de kleiputten.
- Loop terug over de asfaltweg, Bulderingsweg. Aan het eind zie je voor je het toegangshek met zicht op de bouwhuizen van het voormalige Huis Windesheim.

De voorloper van het huis was de Hof Winsum, die in de 12e eeuw voor het eerst werd vermeld. Omstreeks 1600 werd in opdracht van Reinier Schaep een nieuw huis gebouwd, dat rond 1745 grotendeels werd afgebroken om plaats te maken voor een groter huis. Opdrachtgever daarvan was de toenmalige bewoner Paulus Benelle, een vermogende Amsterdammer. Vanaf 1813 was Windesheim in bezit van de familie De Vos van Steenwijk. De luiken van de bijgebouwen en boerderijen dragen de kleuren van die familie: witte zandlopers op een rode achtergrond.

In 1915 werden de tuinen bij het huis aangelegd door landschapsarchitect L.A. Springer. Op 20 oktober 1944 werd het huis door brandbommen verwoest. De rest van de buitenplaats bleef echter behouden. De 18e-eeuwse bouwhuizen zijn gerestaureerd. Sinds 2008 wordt het landgoed beheerd door Stichting Landgoed Windesheim.

- Loop vlak voor de Windesheimerweg RA over de parkeerplaats met informatiepanelen, ga aan het eind RD over het smalle pad, aan het eind daarvan RA over de asfaltweg.
6. Ga in het dorp tegenover de 1e zijstraat rechts LA door de voetgangerssluis en RD over het gruisvoetpad. Houd aan het eind van het park rechts aan.
- Aan het eind ga je RA langs dorps huis de Molenkamp, dan RD over het voetpad. Ga aan het eind RA langs de kinderboerderij, daarna LA, Pastorieweg.
 - Ga na de Hof van Windesheim LA over het voetpad, aan het eind RA. Ga bij de straat LA, na de brug LA of RA naar de bushalte.

Praktische informatie

Parkbos van landgoed Windesheim, grasdijk en natuurgebied Tichelgaten. 70% onverhard.

Kijken

Korenmolen Windesheim (1748), Wijheseweg 43, Windesheim. Open: za 9-12 u. Info: 0529-497557

Observatiehutten De Visarend en De IJsvogel

Eten en drinken

Koffieschenkerij van Hof van Windesheim, Pastorieweg 2, Windesheim, 0529-851380 / 06 54205150, www.hofvanwindesheim.nl

Koffie- en theeschenkerij bij Fabrieksweg 20. Open als het bord buiten staat

Rustpunt Herxen 18a, 0570-869633 / 0640155646, rustpunt.nu. Op 500 m van de route Dorpshuis de Molenkamp, Geert Grooteweg 21, Windesheim, 0529-497389, onswindesheim.nl/dorpshuisdemolenkamp.nl
Benzinepomp Hartholt Olie, Wijheseweg 45, Windesheim, 0572-391626. Bereikbaar vanaf de ventweg.

Overnachten

Bed amp; Stoete Herxen, Herxen 44, 06-17127132 / 06-37408574, www.bedenstoete.nl.
Warme maaltijd mogelijk

Openbaar vervoer

Bushalte Windesheim Brug, lijn 161 Zwolle-Deventer. Niet op zondag!

Parkeren

Parkeerterrein achter de kerk van Windesheim (direct na de brug RA over de klinkerweg)
Klein parkeerterrein aan het eind van de Fabrieksweg bij de IJsseldijk
Parkeerterrein langs de Windesheimerweg tegenover de oprijlaan van het voormalige Huis Windesheim

Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/landgoedwandeling-windesheim/15920/. Reactie, opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina.

In 'De mooiste landgoedwandelingen Salland' beschrijft Marycke Naber 12 rondwandelingen van 10 tot 15 km over 28 landgoederen in het afwisselende Salland, van Ommen tot Diepenveen en de Sallandse Heuvelrug. Naast recente foto's van natuur en cultureel erfgoed bevat de wandelgids historische afbeeldingen van de meeste landhuizen. Tevens heeft Marycke per route bewoners ofwel beheerders van een landgoed geïnterviewd. De gids is te zien en te bestellen op www.gegarandeerdonregelmatig.nl.

DEZE WANDELING IS OPGENOMEN
IN EEN WANDELGIDS VAN
GEGARANDEERD ONREGELMATIG

BESTEL DE MOOISTE WANDELGIDSEN OP WWW.GEGARANDEERDONREGELMATIG.NL

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten
www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

voor slechts
€ 12,50